

2. Оснащена зручним інструментарієм з обліку та контролю роботи студентів.

3. Має можливість встановлювати потрібні терміни виконання студентами завдань.

4. Має широкі можливості для змін, розширення, доповнення та корегування навчально-методичних матеріалів дисципліни.

5. Дозволяє сформувати тести для проведення контролю знань студентів із застосуванням різних за типом питань.

6. Навчальні матеріали захищені від несанкціонованого доступу, змін та пошкодження (знищення). [1]

Поряд з цим описане середовище має ряд недоліків, і основний - відсутність можливості викладання дисциплін у режимі відео-конференції, що значно ускладнює проведення лекційних та практичних занять, крім того організаційні елементи дистанційного навчання (з досвіду минулого року) займають багато часу.

Відповідно, кожен вищий навчальний заклад намагається організувати дистанційне викладання дисциплін в режимі максимально наближеному до аудиторного. В цьому дуже допомагає використання таких опцій Google, як Google-календар та Google-meet. Ці опції, на наш, погляд, є взаємодоповнюючими для організації навчальної роботи. Вони дозволяють розподіляти робочий час викладача відповідно до розкладу, «підв'язувати» студентські групи за допомогою корпоративних поштових скриньок до відповідного заняття. Також ця опція дозволяє встановлювати або чергувати розклад за умови його періодичних змін.

Опція Google-календар пов'язана з іншою опцією Google – Google meet (режим відео-конференцій). При цьому попередньо «підв'язані» студенти можуть «бути присутніми» на відео-занятті. Ця опція дозволяє також використовувати «дошку» та робити записи на ній. Але, на мій погляд, з цією метою зручніше використовувати функцію «нотатки».

Отже, використання сучасних ІТ-досягнень дозволяє максимально наблизити навчальний процес до режиму реальності.

Список використаних джерел:

1. Навчальне середовище MOODLE: його переваги та недоліки <http://surl.li/essgh>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Дорогань-Писаренко Людмила к.е.н., професор,

Дорошенко Андрій к.е.н., доцент,

Єгорова Олена к.е.н., доцент

Сучасна освіта в Україні зіштовхнулася з викликами, які ще 5 років назад ніхто навіть не міг уявити. Освітня галузь сьогодні зустрічається з проблемами, процес осягнення, розв'язання та прогнозування шляхів виходу з яких лежить поза межами суто педагогічної науки і потребує залучення методологічного апарату філософії освіти, пріоритетним завданням якої нині є пошук шляхів відповідності існуючої системи освіти новим умовам та вимогам розвитку сучасного суспільства [1].

Глибокі та швидкі темпи переміщення освітнього процесу з аудиторій в online середовище не лише змінило сам принцип отримання та передачі інформації та знань, а й викликало необхідність активного пошуку нових та більш надійних інструментів взаємодії між викладачем та студентом для забезпечення максимального досягнення відповідних результатів навчання. В умовах пандемії коронавірусу починається активне використання інструментів дистанційного навчання що дозволяють здійснювати проведення відповідних занять в синхронному режимі (інструменти відео- та аудіокомунікації Google Meet, MS Teams, ZOOM, messenger Cisco Webex Meeting, Skype та ін.), і ті інструменти які, ще донедавна, вважалися допоміжними в освітньому процесі перетворюються на єдину можливість комунікації між викладачем та студентом. І якщо для лекційних чи семінарських занять такий спосіб взаємодії може забезпечити прийнятний рівень якості освітнього процесу, то для певної частини практичних та лабораторних занять або для освітніх компонентів, що мають чітку практичну спрямованість, може мати низький рівень ефективності, оскільки не забезпечує безпосередньої участі студентів у проведенні експериментів чи відповідних досліджень. В кращому випадку такі експерименти йому можуть бути продемонстровані самим викладачем або у вигляді відеозапису. Окремі технологічні та прикладні спеціальності чи освітні програми, за таких умов, об'єктивно не можуть забезпечити формування якісного фахівця лише за рахунок навчання з використанням дистанційних технологій. Одночасні карантинні обмеження істотно скорочують рівень взаємодії як між вітчизняними закладами вищої освіти, так з їх закордонними партнерами, що також негативно впливає на процес обміну знань та поширення закордонних практик у вітчизняному освітньому просторі.

Початок повномасштабного вторгнення на початку 2022 року досить істотно інтенсифікував майже повний перехід в режим навчання з використанням дистанційних технологій. При цьому вимоги щодо необхідності дотримання безпекових умов та обмеження, що були викликані пошкодженням енергетичної інфраструктури, майже унеможливили ефективне використання інструментів синхронної взаємодії між викладачем та студентом чи звело таку взаємодію до мінімального рівня. Відповідно переважна частина завдань мала бути опрацьована студентом самостійно та, через визначені канали зв'язку, передана викладачу на перевірку. Слід відмітити, за таких умов, істотно зростає значення не лише самостійної роботи як складової частини освітнього процесу та здатності студента опановувати такий обсяг знань самостійно, а й рівень забезпеченості відповідними методичними матеріалами конкретного освітнього компонента. За цих умов основний зміст роботи викладача полягає уже не в читанні лекцій, а в створенні навчально-методичного забезпечення дисципліни в електронному вигляді, у постійній роботі над внесенням необхідних змін у навчальний матеріал, підборі кольорових ілюстрацій, графіків, створенні Flash-анімацій, тестів для самоконтролю.

Одночасно на окремих територіях об'єктивна ситуація майже не давала змогу взаємодіяти навіть в асинхронному режимі а, відповідно, перебування там викладача чи студента майже унеможливлювало ефективне отримання чи надання необхідної для навчання інформації та контенту. Активне переміщення

населення в березні-червні 2022 року на тривалий час розривало зв'язки викладач-студент та призводило низького рівня засвоєних знань.

Одночасно неможливість з боку викладача повноцінно надати студентам інформацію та знання, щодо відповідного освітнього компоненту, призводили до зниження рівня вимог щодо оцінювання його знань. Ймовірно, що в певній частині випадків, таке оцінювало могло носити суто формальний чи поверхневий характер і не забезпечувало об'єктивну оцінку рівня набутих знань.

При цьому коли ми говоримо про процес оцінювання, то варто зазначити, що в використанні асинхронного режиму поточного чи підсумкового оцінювання виникає питання надійної ідентифікації здобувача вищої освіти, що в свою чергу, може поставити під сумнів не лише об'єктивність оцінювання, а й взагалі саму його участь у цьому процесі.

Враховуючи зазначене, слід наголосити що сучасний освітній процес наразі знаходиться під істотним тиском зовнішніх умов, які обмежують як саму можливість безпосереднього спілкування викладача та студентів, так можливість донесення відповідної інформації. Розуміючи що ці обмеження можуть впливати на освіту ще тривалий період часу, слід розробляти як нові механізми взаємодії, так і можливості відновлення очних занять, забезпечуючи при цьому прийнятний рівень безпеки та умов праці.

Список використаних джерел:

1. Абакумова О. О. Феномен дистанційної освіти : монографія / Під заг. ред. А. А. Мельниченка. Київ : Видавничий дім «АртЕк», 2021. 212 с.
2. Борзенко О. П. Основні категорії та поняття дистанційного навчання. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2012. № 19 (1). С. 6-14.
3. Моцик Л. В. Нові інформаційні технології та дистанційне навчання в освітньому просторі загальноосвітньої школи. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 18. С. 288-292.
4. Яценко Г. Ю. Феномен комунікативності в системі ціннісних пріоритетів дистанційного навчання: фактори інтенсифікації : Монографія. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 122 с.

ОСНОВНІ ЕТАПИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Токуєва Наталія, к.пед.н.

Самоорганізація навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в українських вишах покликана допомогти у вирішенні багатьох проблем, які постають перед вищою школою, адже цей складний процес, що опирається на загальне розуміння самоорганізації як здатності системи до самоперетворення в більш новий якісний устрій, надає можливість осмислювати педагогічні явища, проєктувати й будувати моделі педагогічних систем, успішно застосовувати їх в навчально-виховній роботі закладів вищої освіти.

Процес самоорганізації виявляється в обґрунтованому процесі формування мети з передбачуванним досягненням певних результатів, плануванні діяльності, самообілізації, активності й наполегливості в досягненні поетапних і загальних результатів, критеріальному оцінюванні власних дій і здобутків. Н. Дуднік